

AOS 234

K/S – MODELLEN

Fagligteoretisk grunnlag

(Plansjekopier)

av

Per Ove Røkholt

ORGANISASJON

Perspektiver, metaforer, modeller

Mennesket er et «modellstyrt dyr»

- Psykologisk behov for å forstå / «ha kontroll»
- Behov for praktisk effektivitet

Modellene er forenkla forestillinger om komplekse fenomener

Modellene er lærte / erfaringsbaserte

Metaforer som perspektivmodeller av fenomenet «organisasjon»

- Metafor er et bilde (modell) av et kjent fenomen, som oppleves fruktbart for å forstå et annet fenomen (f.eks. «organisasjon»)
- Organisasjonsmetaforer:
 - Maskin, hjerne, fengsel, sosialt fellesskap /kultur, målsøkende og selvkorrigerende teknologiske system, **BIOLOGISK ORGANISME**, **SOSIALT SYSTEM**

«Gode og dårlige metaforer (modeller) ??

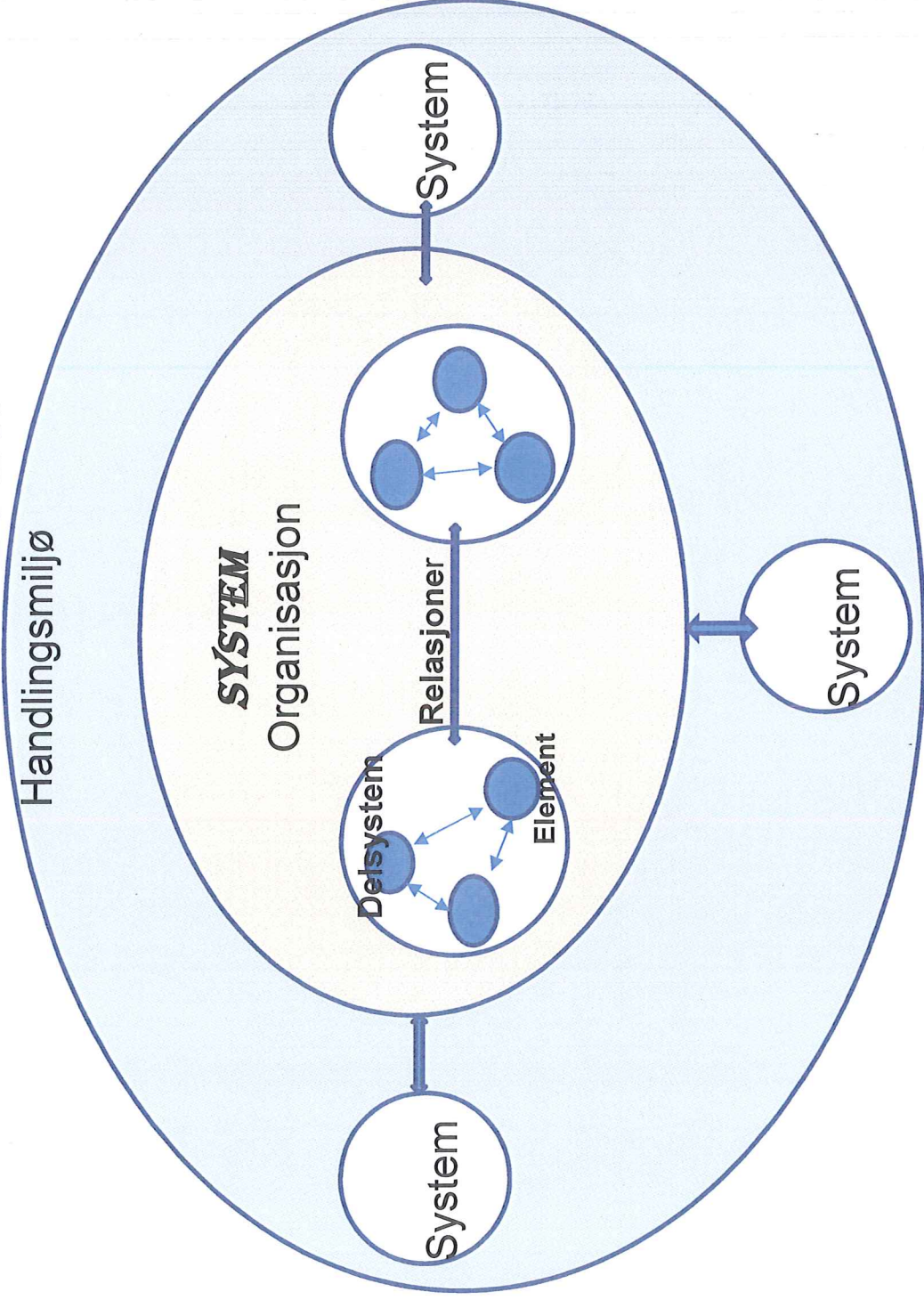
ORGANISASJON

som

SYSTEMMODELL

OMGIVELSER

Handlingsmiljø

SENTRALE SYSTEMTEORETISKE PREMISSER

Biologiske og sosiale systemer er:

- Mårettet
- Avhengig av ressurstilførsel fra omgivelsene
- Har evnen til å motta, lagre, bearbeide og benytte informasjon
- Har evne til å reagere på endringer i handlingsmiljøet med tilpasning, for derved å korrigere avvik fra de mål systemet søker å realisere
- Har evne til å endre / utvikle sin interne struktur slik at det skjer betydelige endringer i systemet selv

ORGANISASJONEN

I

SYSTEMTEORETISK PERSPEKTIV

Organisasjoner er målrettede, åpne, adaptive systemer:

De er etablert og bygd opp (strukturet) med siktemål å realisere visse verdier / mål

De står i et gjensidig avhengighetsforhold til andre systemer i handlingsmiljøet, og endrer struktur og atferd som reaksjon på endringer i handlingsmiljøet

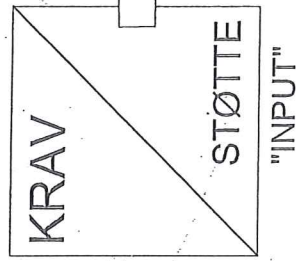
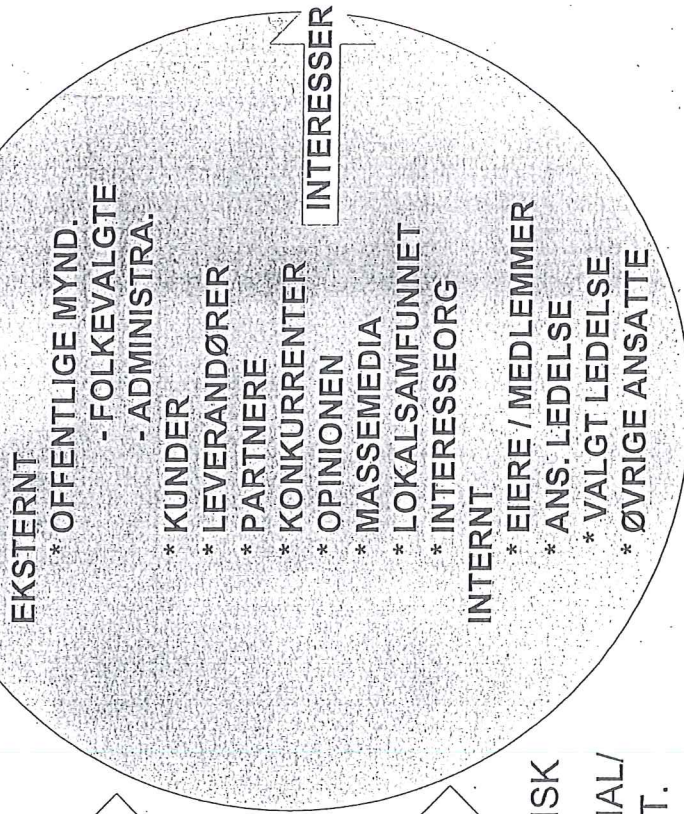
ORGANISASJON: Sosial enhet (fellesskap) som er bevisst etablert og utformet for å realisere visse verdier

Fagligteoretiske premisser

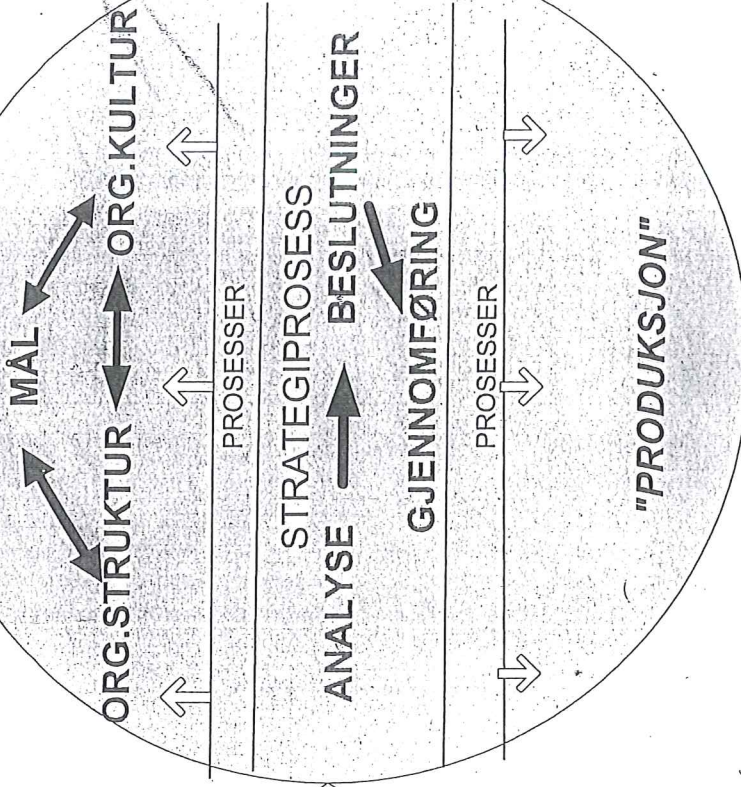
- Organisasjoner er avhengig av ressurser som andre (aktører i handlingsmiljøet)kontrollerer (avhengighet / maktteori)
- Overlevelse på sikt betinger at ressurstilgangen minst tilsvarer ressursforbruket (systemteori : Fysikkteori:«entropi», økonomisk teori)
- Ressurstilgangen er knyttet til å tilfredsstillere krav /forventninger (bytteteori)
- Handlingsmiljøet er dynamisk, - krav / forventninger endrer seg
- Organisasjoner har evnen til å tilpasse seg (endre "output") gjennom intern omstrukturering, og påvirkning av handlingsmiljøet (systemteori)
- Det er ikke mulig å tilfredsstillere alle krav og forventninger, - prioritering /strategiske valg er nødvendig. De faktiske makt- / avhengighetsforholdene spiller sentral rolle (avhengighet / maktteori)
- Unik kompetanse – nisje i et konkurransestystem (økologisk tilpasning)
- Modellen problematiserer ikke organisasjonsinterne sosiologiske, psykologiske, kulturelle eller etiske spørsmål !!

HANDLINGSMILJØ

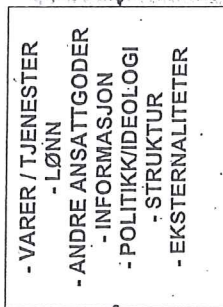
- * ØKONOMISK
- * TEKNOLOG.

ORGANISASJON

"OUTPUT"

- VARER / TJENESTER
- LØNN
- ANDRE ANSATTGODER
- INFORMASJON
- POLITIKK/IDEOLOGI
- STRUKTUR
- EKSTERNALITETER

- * POLITISK
- * SOSIAL/ KULT.

